

12. Mája 2015

Rýchlo starnúce Slovensko

Výdavky citlivé na starnutie porastú v dlhodobom horizonte o 4 % HDP

Podľa správy EK o starnutí populácie porastú slovenské verejné výdavky do roku 2060 piatym najrýchlejším tempom v EÚ. Celková hodnota výdavkov citlivých na starnutie v roku 2060 by mala byť porovnateľná s krajinami V3 a pod priemerom EÚ. Za zvýšením sú najmä nadpriemerne rýchlo rastúce výdavky na dôchodky (nárast o 2,2 % HDP do roku 2060) a tretie najrýchlejšie rastúce výdavky na zdravotníctvo (nárast o 2,0 % HDP). Penzijné výdavky budú najprv ešte jednu generáciu mierne klesať, no nárast výdavkov na zdravotníctvo začne už v blízkej budúcnosti. Reforma dôchodkov ozbrojených zložiek aj penzijná reforma z roku 2012 dlhodobej udržateľnosti pomohla. Oproti predchádzajúcej projekcii AWG je nárast výdavkov miernejší a podľa prepočtov IFP by zlepšenie v iných, identifikovaných oblastiach mohlo mať dodatočný pozitívny vplyv na financovanie penzijného systému až do výšky 1,6 % HDP.

Tomáš Rizman, Peter Harvan

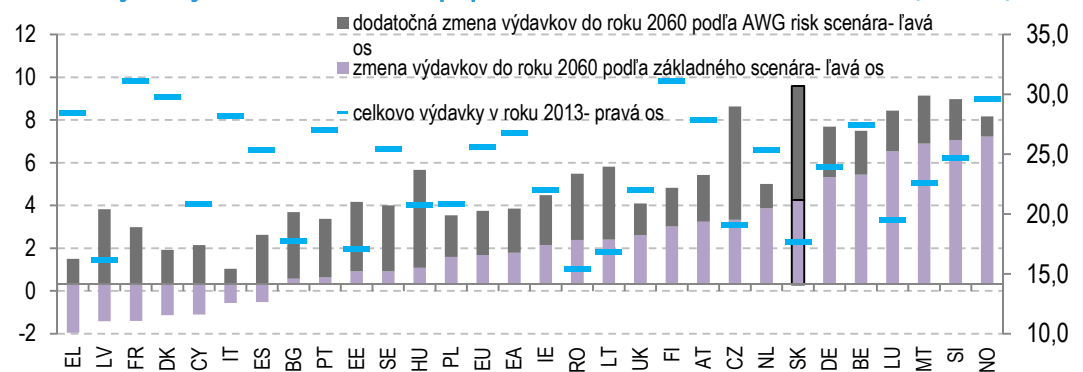
Európska komisia dnes zverejnila [správu o starnutí populácie](#)¹. Jedná sa o pravidelnú publikáciu pracovnej skupiny AWG², ktorá modeluje výdavky na penzie, zdravotníctvo, školstvo, dlhodobú starostlivosť a dávky v nezamestnanosti do roku 2060. Projekcie za Slovensko pripravuje IFP.

EK zverejnila novú správu o starnutí populácie

Hlavné výsledky aktualizácie projekcií AWG do roku 2060

Podľa aktuálnych projekcií sa verejné výdavky citlivé na starnutie populácie do roku 2060 významne zvýšia a budú tak mať negatívny vplyv na saldo verejnej správy (VS). V roku 2013 predstavovali tieto výdavky 18,1 % HDP³ a boli piate najnižšie v EÚ. Do roku 2060 sa podľa základného scenára predpokladá ich nárast o 4 % HDP na úroveň 22,1 % HDP. Nárast výdavkov do roku 2060 je piaty najvyšší v EÚ. Podľa rizikového scenára *AWG risk*⁴ by tento nárast mohol byť vôbec najvyšší v celej EÚ, až 9,3 % HDP.

Graf 1: Výdavky citlivé na starnutie populácie v 2013 a ich nárast do 2060 (% HDP)

Zdroj: AWG 2015

¹ The 2015 Ageing Report: Economic and budgetary projections for the EU28 Member States (2013-2060). V správe je zahrnuté mimo krajín EÚ aj Nórsko.

² AWG- Pracovnej skupiny pre starnutie obyvateľstva (AWG – Ageing Working Group), ktorej úlohou je v spolupráci s EK pripraviť a pravidelne aktualizovať dlhodobé projekcie výdavkov citlivých na demografický vývoj a ich vplyv na vývoj verejných financií.

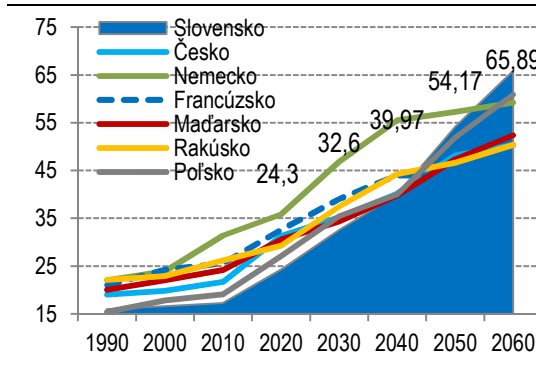
³ Údaj zahŕňa aj výdavky na dôchodky ozbrojených zložiek

⁴ AWG risk je scenár, ktorý ovplyvňuje výlučne výdavky na zdravotníctvo a dlhodobú starostlivosť. Predpokladá totiž nedemografické zmeny v súlade s dnešným trendom drahšieho, technologickejšieho

Rast výdavkov je spôsobený najmä starnutím populácie

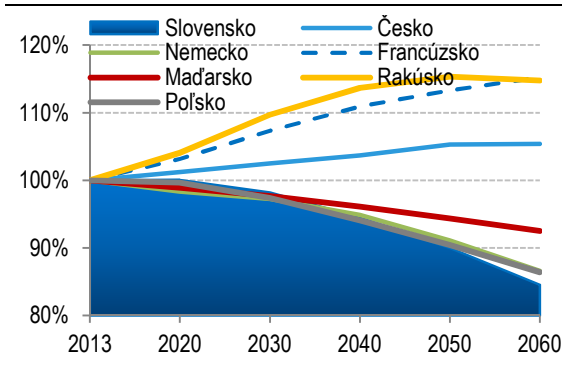
Podľa novej demografickej prognózy Eurostatu⁵ **budeme starnúť najrýchlejšie v EÚ**. Pomer populácie starších na populáciu v aktívnom veku sa viac ako strojnásobí. Pre porovnanie, v EÚ sa priemerne len zdvojnásobí, a v krajinách V3 sa zvýši približne dva a pol násobne. Kým dnes na 100 Slovákov v aktívnom veku 15-64 rokov pripadá 19 ľudí vo veku 65 rokov a viac, v roku 2060 ich bude takmer 66. Celková populácia má zaznamenať jeden z najvýraznejších prepádov v EÚ, o takmer 16 % (830 tisíc). Populácia nad 65 sa zväčší o 123 % (o 1,7 milióna), zatiaľ čo populácia do 64 klesne o 37 % (o 884 tisíc).

Graf 2: Index závislosti (pomer populácia 65+ ku aktívnej populácii 15-64):

Zdroj: Eurostat, EUROPOP 2013

Graf 3: Zmena celkovej populácie (Index 2013=100):

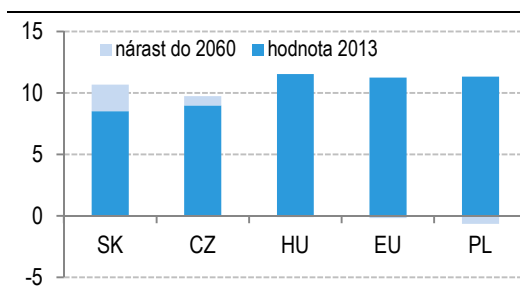

Zdroj: EUROPOP 2013

Najväčšími výzvami starnutia aj naďalej ostávajú najmä penzie a zdravotníctvo

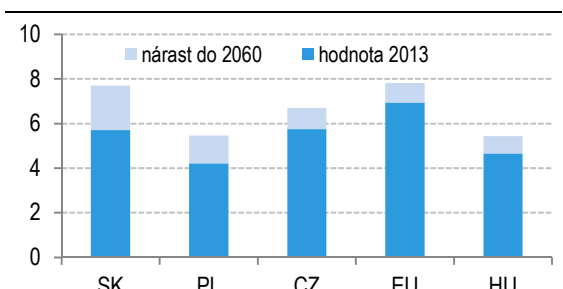
Za rastom výdavkov budú najmä penzie a zdravotníctvo. Výdavky na penzie sa do roku 2060 zvýšia o 2,2 % HDP na 10,7 % HDP, výrazne nad priemerom EÚ a V3. Relatívne ešte výraznejší, tretí najvyšší nárast v EÚ zaznamenajú zdravotnícke výdavky. Verejné výdavky na zdravotníctvo sa do roku 2060 zvýšia o 2,0 % HDP na 7,7 % HDP. Zvýšenie výdavkov na dlhodobú starostlivosť však bude pod priemerom EÚ. Výdavky na školstvo a dávky v nezamestnanosti by sa mali v budúcnosti naopak znižovať. Aktuálna projekcia predpokladá ich pokles o 0,5 % HDP (priemer EÚ bude 0,4 % HDP).

Graf 4: Výdavky na penzie, % HDP

Zdroj: AWG 2015

Graf 5: Výdavky na zdravotníctvo, % HDP

Zdroj: AWG 2015

Výdavky na zdravotníctvo v strieborných ekonomikách porastú

Starnúca populácia zvýši aj výdavky na zdravotníctvo. Hlavným dôvodom je rastúca potreba zdravotnej starostlivosti vo vyššom veku. Napríklad ročné náklady na 75-ročného priemerného muža sú približne 7-násobne vyššie ako na 25-ročného. Celkový vývoj bude kombináciou dvoch protichodných tendencií. Kým pokles populácie znižuje celkové výdavky na zdravotníctvo, rastúci počet nákladnejších starších ich výrazne zvyšuje⁶.

vyspelejšieho zdravotníctva. V dlhodobej starostlivosti sa predpokladá konvergencia ku európskemu priemeru, ktorá pre Slovensko znamená vyššie náklady a pokrytie.

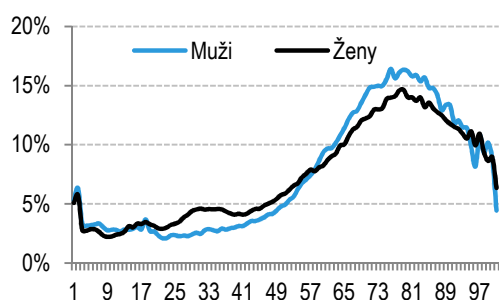
⁵ Pravidelná demografická prognóza Eurostatu, aktuálne EUROPOP 2013.

⁶ Predlžovanie očakávanej dĺžky života v zdraví môže však výdavky na zdravotníctvo výrazne znížiť.

Slovenské zdravotníctvo je neefektívne

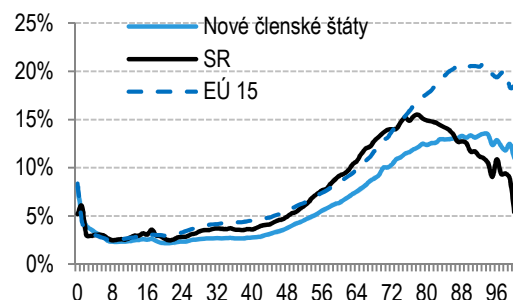
Slovenské zdravotníctvo je podľa [viacerých štúdií](#)⁷ navyše neefektívne. Výdavky na zdravotníctvo by sa zefektívnením mohli znížiť, alebo by rovnaké prostriedky mohli byť použité na zlepšenie poskytovanej zdravotnej starostlivosti. Nízka efektivita slovenského zdravotníctva je spôsobená relatívne vysokými nákladmi spolu so slabými výsledkami. Približne do 75. roku života máme náklady na zdravotníctvo výrazne vyššie ako v nových členských štátoch EÚ (porovnateľné s EÚ 15, Graf 7). Po 75. roku života náklady klesajú až pod úroveň priemeru nových členských krajín. V ostatných krajinách EÚ tento pokles nastáva o približne 10 rokov neskôr.

Graf 6 Výdavky na zdravotníctvo na hlavu – Slovensko v roku 2012, % HDP na hlavu

Zdroj: AWG 2015

Graf 7 Výdavky na zdravotníctvo na hlavu podľa veku, porovnanie s krajinami EÚ, % HDP na hlavu

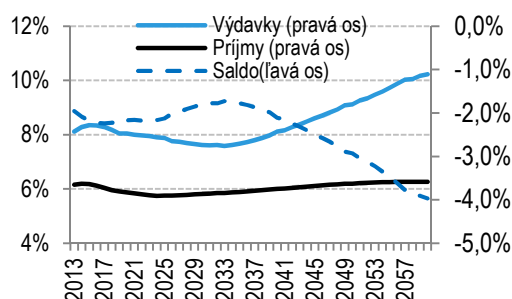

Zdroj: AWG 2015

Rast výdavkov na penzie

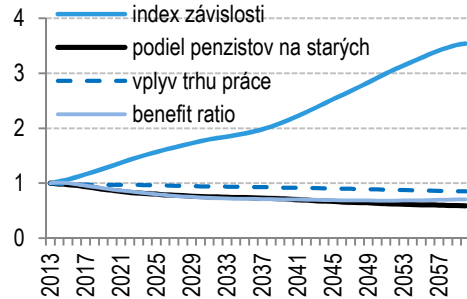
Starnutie populácie je výzvou pre financovanie penzijného systému. Vyrovnané hospodárenie penzijného systému vyžaduje pomer približne 2,2 prispievateľov do sociálnej poisťovne na jedného poberateľa dôchodku⁸. Dnes je tento pomer 1,75 a starnutím populácie sa do roku 2060 zhorší na 0,98. Deficit hospodárenia penzijného systému po očistení o druhý pilier by sa tak mal najprv zlepšiť z 1,4 % HDP v roku 2013 na 1,1% HDP v roku 2030 a potom prehĺbiť na 3,7 % HDP do roku 2060.

Graf 8: Výdavky a príjmy dôchodkového systému (% HDP)

Zdroj AWG 2015

Graf 9: Príspevky jednotlivých faktorov k zmene výdavkov (Index 2013=1)

Zdroj: AWG 2015

Výdavky na dôchodkové dávky budú približne do roku 2030 mierne klesať. Pokles je spôsobený najmä naviazaním dôchodkového veku na očakávanú dĺžku života od roku 2017 a následným nižším počtom novo priznaných dôchodkov. Preto slovenský penzijný model predpokladá približne do roku 2030 každý rok menej nových dôchodkov. Po roku 2030 začne počet nových dôchodcov z demografických príčin opäť rásť. Viac

⁷ Napríklad: Filko, Mach, Zajíček; IFP (2012); Málo zdravia za veľa peňazí: Analýza efektívnosti slovenského zdravotníctva: <http://www.finance.gov.sk/Default.aspx?CatID=8789>

⁸ Tento pomer abstrahuje od výpadku príjmov do druhého piliera

dôchodcov a rastúca očakávaná dĺžkou života spôsobujú po roku 2030 opäť výrazný rast výdavkov na penzie.

Hlavným zdrojom rastu výdavkov na penzie je rastúci index závislosti

Hlavný zdrojom celkového rastu výdavkov na penzie je aj naďalej rastúci index závislosti. Naopak, rast výdavkov jemne spomaľuje klesajúce benefit ratio⁹ a podiel penzistov na starých (podiel poberateľov dôchodkov na populácii nad 65 rokov).

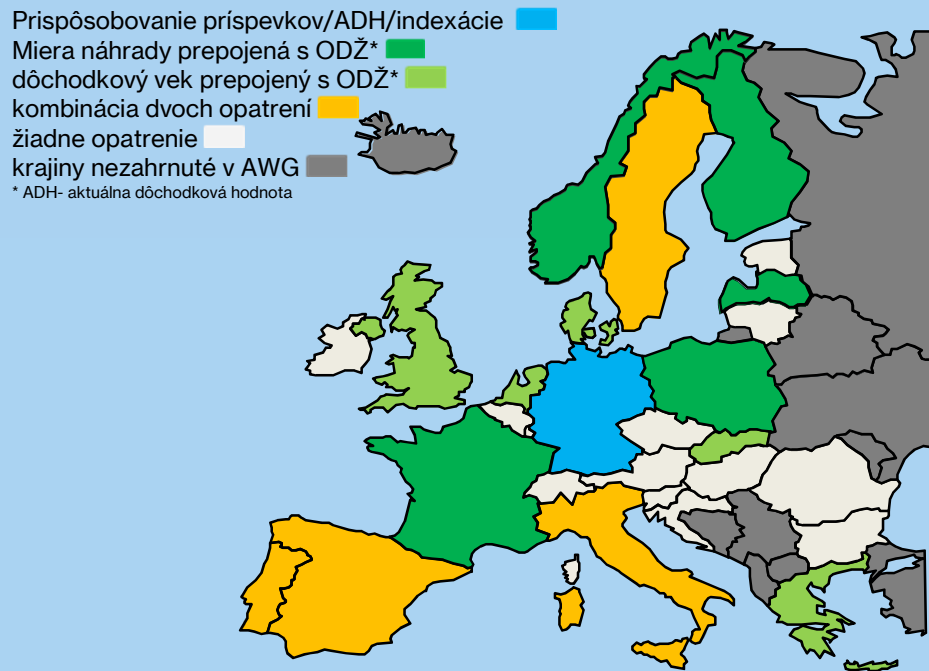
BOX: Reformy a automatické mechanizmy prispôsobujúce dôchodkový systém demografickým zmenám

V posledných rokoch prešlo množstvo dôchodkových systémov v Európe rozsiahlymi reformami. Preto aby sa reformy nemuseli prijímať po každej neočakávanej zmene v demografii, prijali viaceré krajiny v súlade s odporúčaniami EK tzv. automatické vyrovnávajúce mechanizmy. Hlavnou myšlienkou takýchto systémov je úprava výdavkov v závislosti od demografického vývoja. Rastúci pomer poberateľov dôchodku ku prispievateľom alebo predĺžovanie očakávanej dĺžky života sú faktory, ktoré výrazne vplyvajú na penzijné výdavky. Automatické vyrovnávajúce mechanizmy by mali na základe týchto faktorov (bez zmeny v legislatíve) upravovať štedrosť, príjmy a dostupnosť penzijného systému. Zmeny sú tak rozložené v čase a medzi generáciami.

Jedna možnosť je meniť spôsob indexácie penzií a upraviť tak štedrosť systému, alebo meniť výšku príspevkov, podľa toho či a ako je systém samofinancovateľný. Ďalšia možnosť je naviazať mieru náhrady na očakávanú dĺžku života (ODŽ) a upraviť tak štedrosť systému alebo naviazať na ODŽ dôchodkový vek a upraviť tak dostupnosť penzijného systému.

Reformu tohto typu v roku 2012 prijalo napríklad aj Slovensko. Graf nižšie poskytuje prehľad zavedených vyrovnávacích systémov v EÚ.

Graf 11 :Automatické prispôsobovacie mechanizmy v Európe, 2014

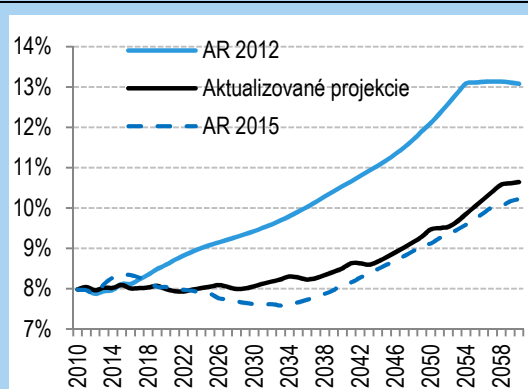
Zdroj: AWG 2015

⁹ podiel priemernej dôchodkovej dávky na HDP a odpracovaných hodinách

Slovenská reforma penzijného systému z roku 2012¹⁰:

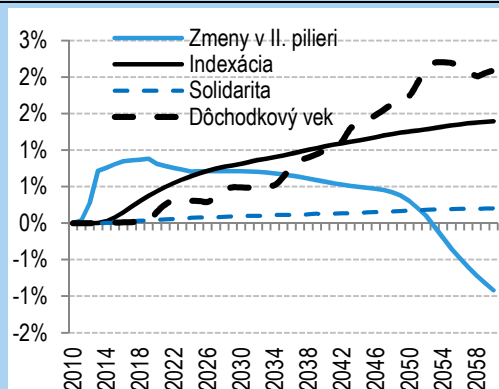
V roku 2012 sa uskutočnila rozsiahla dôchodková reforma. Medzi hlavné zmeny s pozitívnym vplyvom na verejné financie patrí automatické predĺžovanie dôchodkového veku v závislosti od strednej dĺžky života, zmena indexácie dôchodkových dávok, posilnenie solidarity pri výpočte novopriznaných dôchodkových dávok, ako aj zmena maximálneho vymeriavacieho základu pre platbu poistného. Zmeny v druhom pilieri na jednej strane zvyšujú príjmy dôchodkového systému, na strane druhej zvyšujú jeho budúce výdavky (Graf B).

Graf A: Výdavky na dôchodkové dávky (% HDP)

Zdroj: AWG 2012, AWG 2015, Country fiche

Graf B: Príspevky jednotlivých opatrení k zmene salda penzijného systému (% HDP)

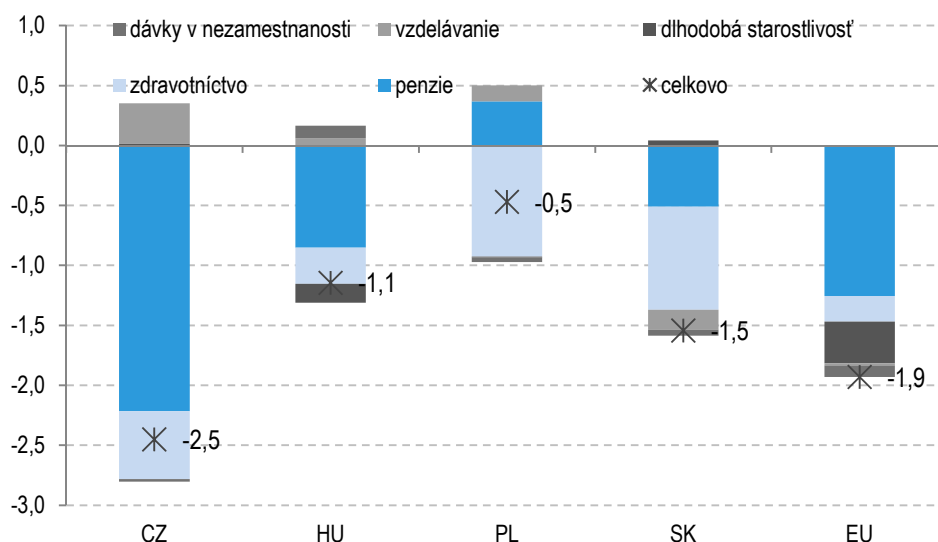

Zdroj: Country fiche

Aktualizácia projekcií AWG 2015

Porovnanie s predchádzajúcim kolom projekcií

Graf 10 :Zmena v náraste výdavkov oproti predošlému kolu projekcií AWG, % HDP

Zdroj: AWG 2015

¹⁰ Podrobnejšie informácie o reforme nájdete v komentári IFP "Starnutie zvýši výdavky, dôchodková reforma pomohla", (<http://www.finance.gov.sk/Default.aspx?CatID=8886>, apríl 2013).

Zmeny sú spôsobené revíziou demografie, makroekonomických predpokladov a pravdepodobnosti odchodu do dôchodku

Oproti poslednému kolu projekcií AWG¹¹ je **nárast výdavkov citlivých na starnutie do roku 2060 pomalší o 1,5 % HDP¹²**. Nová projekcia je ovplyvnená revíziou makroekonomických predpokladov a demografie, zatiaľ čo legislatíva už počítala s vplyvom reforiem prijatých v roku 2012. Metodickou novinkou je zahrnutie systému dôchodkov ozbrojených zložiek a vianočných dôchodkov do projekcií v rámci výdavkov na dôchodky¹³.

Zmeny makroekonomických predpokladov majú mierne negatívny vplyv na projekciu výdavkov Slovenska. Aktualizovaná projekcia predpokladá nižšiu priemernú zamestnanosť a participáciu ľudí vo veku 20-64 rokov (nižšie o 0,7 resp. 0,4 p. b.). Predpokladaný je aj pomalší rast HDP a miezd. Negatívny vplyv týchto zmien čiastočne kompenzuje nižší rast cien (0,1 p. b.).

Revízia demografie nárast výdavkov VS do roku 2060 mierne znížila. Je spôsobená najmä poklesom pôrodnosti a predpokladanou slabšou čistou migráciou. Priemerný počet narodených detí na jednu ženu v roku 2013 predstavoval 1,28 dieťaťa, čo je druhá najnižšia pôrodnosť v EÚ. Nízka hodnota je spôsobená najmä poklesom plodnosti vyvolanom metodickou zmenou. Nová projekcia predpokladá, že novorodenci narodení Slovákom v zahraničí (asi 10 % celkového počtu) sa nebudú vracieť a teda sa už medzi slovenských novorodencov nezapočítavajú. V roku 2060 je aj preto na Slovensku predpokladaný najvýraznejší pokles podielu detí (0-14) na celkovej populácii v roku 2060. Do roku 2060 poklesne počet detí z 15,3 % na 11,5 % celkovej populácie. Celková populácia v roku 2060 by tak mala predstavovať iba 4,6 milióna, menej o 0,5 mil.

Zmena v zdravotníctve

Výdavky na zdravotníctvo porastú pomalšie o 0,9 % HDP. Jedná sa približne o tretinu pomalší rast oproti pôvodnej projekcií AWG, ktorá predpokladala rast o 2,9 % HDP do 2060. Zlepšenie najviac vysvetľuje celková populácia, ktorá v roku 2060 poklesla oproti predchádzajúcej prognóze o 0,5 milióna. Hlavným zdrojom pomalšieho nárastu výdavkov na zdravotníctvo je preto nižší celkový počet pacientov.

Zmena v penziách

Nová projekcia penzií je mierne pozitívne ovplyvnená poklesom populácie. Vplyv poklesu počtu dôchodcov prevážil negatívny vplyv poklesu počtu prispievateľov. Zatiaľ čo počet penzistov poklesol o 103 100, počet prispievateľov poklesol o 184 590. Z pohľadu vplyvu na saldo VS by mohol počet prispievateľov poklesnúť o dodatočných 35 tisíc a naďalej by neprevážil vplyv poklesu dôchodcov.

Pokles počtu dôchodcov však nie je spôsobený iba demografiou, ale aj zmenou počtu novo priznaných dôchodkov (v báзовom roku 2013). Slovenský penzijný model¹⁴ počíta pravdepodobnosť odchodu do dôchodku v danom veku podľa vekovej distribúcie nových poberateľov dôchodkov v základnom roku projekcie. Táto pravdepodobnosť sa potom upravuje podľa zmeny v legislatívnom dôchodkovom veku. V roku 2013 bola takáto pravdepodobnosť pre väčšinu typov dôchodkov a veku nižšia ako v roku 2010. Táto aktualizovaná pravdepodobnosť znížila celkový počet dôchodcov a mala pozitívny vplyv na výdavky na penzie v roku 2060.

Výdavky na dôchodky porastú do roku 2060 pomalšie o 0,5 % HDP. Zmenené makroekonomické predpoklady majú spolu mierne negatívny vplyv na penzijné výdavky v roku 2060. Nižšia pravdepodobnosť odchodu do dôchodku a nové demografické projekcie však tieto vplyvy viac ako kompenzujú. Výsledkom je predpovedané nižšie

¹¹ Mimoriadne kolo projekcií pre SR prebehlo v roku 2013 z dôvodu výraznej reformy dôchodkového systému.

¹² Pri porovnávaní nárastu treba vziať do úvahy, že horizont projekcií je o tri roky kratší ako pri predchádzajúcom kole a teda zlepšenie môže byť jemne nadhodnotené.

¹³ Pri porovnávaní v nasledovných častiach bolo od novo-zahrnutých penzií ozbrojených zložiek abstrahované.

¹⁴ Podrobnejší popis Slovenského penzijného modelu nájdete v prílohe správy EK, Coutry fiche

benefit ratio (podiel priemernej dôchodkovej dávky na HDP a odpracovaných hodinách), ktoré je hlavným zdrojom zlepšenia prognózy dôchodkov do roku 2060.

Možný vplyv štrukturálnych reforiem na penzijné výdavky

Scenáre citlivosti penzijného systému

Nad rámec parametrických úprav penzijného systému je možné zlepšiť vplyv penzií na saldo VS aj štrukturálnymi reformami v iných oblastiach. Najmä školstvo, trh práce, podpora rodiny a migračná politika. **Podľa odhadov IFP by zlepšenie v identifikovaných oblastiach mohlo mať pozitívny vplyv na verejné financie vo výške až 1,6 % HDP.** Prepočet abstrahuje od nákladov na reformy a zmeny v oblasti iných výdavkov citlivých na starnutie.

Vplyvy jednotlivých scenárov:

- **Podpora rodiny a migrácie**¹⁵: Vhodnými politikami je možné podporovať plodnosť a súčasne úbytok pracujúcich nahrádzať pracovnou silou zo zahraničia. Tento scenár predpokladá vyššiu pôrodnosť a migráciu, ktorá by znamenala nárast slovenskej populácie do roku 2060 (o takmer 0,5 milióna oproti ZS).
- **Lepšie školstvo**: V prípade kvalitnejšieho systému vzdelávania a inovatívnejšej ekonomiky je možné zlepšiť produktivitu. Tento scenár predpokladá rýchlejšiu rast produktivity priemerne o 0,22 p. b. ročne. Výdavky na penzie v roku 2060 by v tomto scenári boli nižšie o 0,41 % HDP.
- **Vyššia participácia starších**: Priebežný penzijný systém už dnes obsahuje viaceré faktory motivujúce k predlžovaniu kariéry. Celoživotné vzdelávanie, lepší trh práce či podnikateľské prostredie môžu k tejto motivácii ešte prispieť. Tento scenár predpokladá vyššiu participáciu starších o 10 p. b.
- **Vyššia zamestnanosť**: Opäť, zlepšením trhu práce, školstva, prípadne podnikateľského prostredia môžeme dosiahnuť budúcu vyššiu zamestnanosť¹⁶. Scenár, ktorý predpokladá zamestnanosť priemerne zvýšenú o 2 p. b. môže znížiť výdavky na penzie o niečo viac ako 0,2 % HDP.

Tabuľka 1 : Zmena výdavkov na penzie v prípade priaznivejšieho vývoja niektorých ukazovateľov (% HDP)

	Výdavky 2060	Príjmy 2060	Saldo 2060	Úspora oproti ZS
Základný scenár (ZS)	10,23%	6,26%	-3,96%	-
Podpora rodiny a migrácie	11,56%	8,06%	-3,49%	0,47%
Lepšie školstvo	9,82%	6,26%	-3,56%	0,41%
Vyššia participácia starších	9,92%	6,26%	-3,66%	0,31%
Vyššia zamestnanosť	9,97%	6,26%	-3,71%	0,25%
Spolu (kombinácia scenárov)¹⁷	11,10%	8,78%	-2,32%	1,64%

Zdroj: IFP, AWG 2015

¹⁵ Scenár IFP s použitím vysokého variantu demografickej prognózy Výskumného demografického centra INFOSSTAT, makroekonomické predpoklady ako v ZS

¹⁶ Viac v ekonomickej analýze trhu práce od IFP: <http://www.finance.gov.sk/Default.aspx?CatID=9888>

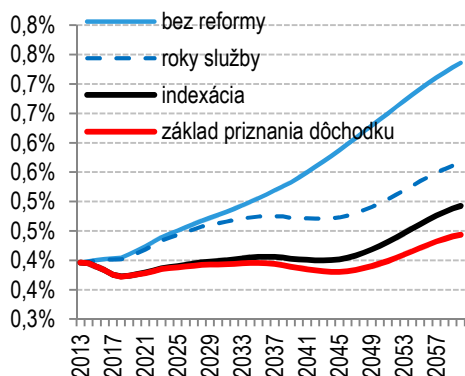
¹⁷ Vývoj makroekonomických predpokladov zhodný zo scenárom Lepšie školstvo

Nový model pre penzie ozbrojených zložiek¹⁸

Novinka v AWG 2015:
Reforma penzijného
systému ozbrojených
zložiek

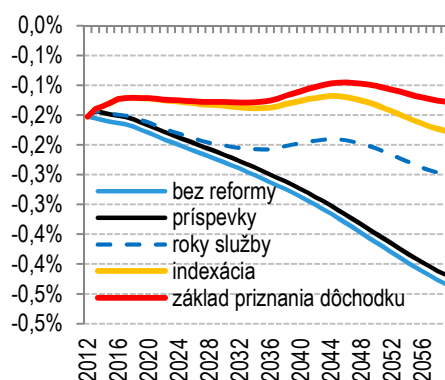
Projekcie AWG 2015 pre Slovensko po prvý krát obsahujú aj výdavky na penzijný systém ozbrojených zložiek. Výdavky v tejto oblasti predstavovali 0,39 % HDP v roku 2013. Penzijný systém ozbrojených zložiek dnes funguje s deficitom na úrovni 0,15 % HDP, avšak vďaka prijatým reformám sa predpokladá jemný pokles deficitu do roku 2060, na 0,13 % HDP. Bez prijatia reforiem by sa deficit do roku 2060 zvýšil na 0,43 % HDP.

Graf 15: Projekcia efektu reformy penzijného systému ozbrojených zložiek (dekompozícia, výdavky, % HDP)

Zdroj: IFP, RRZ

Graf 16: Projekcia efektu reformy penzijného systému ozbrojených zložiek (dekompozícia, príjmy, % HDP)

Zdroj: IFP, RRZ

Najviac pomohlo
predĺženie kariéry
a zmena indexácie

Na saldo penzijného systému ozbrojených zložiek má najvyšší vplyv zvýšenie počtu rokov služby a zmenenie indexácie priznaných penzií. Zmena v príspevkoch, teda odvodov do systému nemá na výdavky žiadny vplyv a na saldo v porovnaní s ostatnými zmenami len minimálny. Rovnako zmena základu priznania dôchodku má iba minimálny vplyv na zlepšenie celkového salda systému.

Box: Reforma dôchodkového systému ozbrojených zložiek

V penzijnom systéme ozbrojených zložiek prebehli v roku 2013 rozsiahle reformy. Reformy sa budú plne týkať nových zamestnancov ozbrojených zložiek a čiastočne tých zamestnancov, ktorí ešte nespĺnili podmienky priznania dôchodku (pre nich budú platiť podmienky v prechodnej dobe).

Dočasné penzie

Pred reformou, bola zamestnancom priznaná dočasná penzia do 3 rokov, pri dĺžke služby 5-9 rokov. Po reforme bude priznaná ročná dočasná penzia po 10-17 rokoch služby, dvojročná po 17-22 a trojročná po 22-25 rokoch služby. Miera zvýhodnenia klesne z 2 % na 1 % za rok služby.

V prechodnej dobe sa minimálna doba služby pre vznik dočasnej penzie bude zvyšovať každý rok o jeden rok až kým nedosiahne 10 rokov. Momentálne má hodnotu 7 rokov.

Starobný dôchodok

Minimálna doba služby bola zvýšená z 15 na 25 rokov, maximálna miera náhrady bola zvýšená, aby motivovala k predĺžovaniu kariéry.

V prechodnej dobe bude minimálna kariéra postupne konvergovať ku 25 rokom.

Zmena indexácie

¹⁸ Model vytvorený Radou pre rozpočtovú zodpovednosť, ktorý IFP preberá

Pred reformou nebol určený presný postup pri indexácii. Pre policajtov sa indexovalo približne o infláciu a pre vojakov bola indexácia štedrejšia ako v priebežnom penzijnom systéme a porovnateľná s rastom miezd. Do roku 2018 budú penzie ozbrojených zložiek valorizované o pevnú sumu, upravenú podľa dĺžky kariéry. Od júla 2018 bude indexácia rovnaká ako v prvom pilieri.

Základ priznania dôchodku

Základ priznania dôchodku bol zmenený z najlepšieho roku za posledných 10 rokov služby na priemerný plat za posledných 10 rokov.

Príspevky (sociálne odvody)

Príspevok na starobný dôchodok bol zvýšený z 17 % na 20 % pre zamestnávateľa (toto je fiškálne neutrálne) a z 5 % na 7 % pre zamestnanca.

Materiál prezentuje názory autora a Inštitútu finančnej politiky, ktoré nemusia nevyhnutne odzrkadľovať oficiálne názory Ministerstva financií SR. Cieľom publikovania komentárov Inštitútu finančnej politiky (IFP) je podnecovať a zlepšovať odbornú a verejnú diskusiu na aktuálne ekonomické témy. Citácie textu by sa preto mali odkazovať na IFP (a nie MF SR), ako autora týchto názorov.

